

Achtergrond van deze fase: Het is belangrijk dat leerlingen leren informatie, gegevens en feiten te verzamelen op een kritische wijze. Echter dient onderwijs ook jongeren te veranderen zodat ze meer 'open-minded' worden. Onderwijs veronderstelt ook **verandering van gezichtspunten** door **ontmoetingen**, die een beroep doen op de emoties en inlevingsvermogen van leerlingen.

Doelen

Na de voltooiing van deze fase, leerlingen:

- ✓ Kunnen informatie en feitelijke kennis verzamelen over het onderwerp; en kunnen in zekere mate de situatie, ervaringen en verlangens van vluchtelingen verstaan (ook op het emotioneel niveau).
- ✓ Zijn open om hun inzichten en perspectieven te veranderen.

Inhoud

- ✓ De ervaringen en gezichtspunten van vluchtelingen ontdekken.

Werkwijzen

Ontmoeting met vluchtelingen (in het echt en/of door middel van getuigenissen).

Overgang van Fase 2 naar Fase 3:

Herinner de leerlingen eraan hoe zij in de vorige fase informatie hebben gezocht over migratie en vluchtelingen. Nu is de bedoeling te ontdekken wie de mensen zijn achter de feiten en statistieken. Die verhalen zijn het meest betekenisvolle.

Stap #1

Echte ontmoeting

Het is aanbevolen om een persoonlijke ontmoeting te organiseren met iemand die zijn of haar vlucht en / of levensverhaal wilt delen. Om zo iemand te vinden kun je het beste je CHANGE-partner om hulp vragen. JRS heeft contacten met vluchtelingen die graag met leerlingen willen uitwisselen. JRS heeft ook de ervaring en de deskundigheid om de gastspreker voor te bereiden voor het ontmoeting.

Het kiezen en voorbereiding van de gastspreker

Bij het kiezen van een mogelijke gastspreker met de CHANGE-partner, houd de volgende punten in gedachten:

- ✓ De persoon moet zich ontspannen voelen, en zich op zijn/haar gemak voelen om voor een klas te staan en zijn of haar ervaringen te delen. Het is ook belangrijk om de persoon te laten weten dat leerlingen niet altijd even tactvol en voorzichtig hun vragen of opmerkingen onder woorden kunnen brengen.
- ✓ Idealiter heeft de persoon hier al een paar jaar gewoond. Dan zou hij/zij positieve of negatieve ervaringen kunnen delen, met betrekking tot het integreren, acceptatie, en deelname aan de samenleving. Natuurlijk heeft een vluchteling die pas is aangekomen ook ervaringen die zeer leerzaam zijn voor je leerlingen. Echter kan hij/zij misschien nog niet veel zeggen over wat het betekent om in jouw land te leven.
- ✓ Het zou ideaal zijn als de persoon in de eigen taal van de leerlingen kan spreken. Zo niet, dan is een vertaling vereist.

De gastspreker dient van tevoren te weten wat er precies ter sprake zal komen tijdens de ontmoeting en hoe het gesprek zal plaats vinden. Zodat iedereen zich op zijn/haar gemak voelt, is het aanbevolen dat de ontmoeting wordt begeleid door iemand die bekend is met de gastspreker (meestal de CHANGE-partner of iemand anders van de JRS). Vraag de gastspreker (door bemiddeling van de CHANGE-partner) voor de ontmoeting een paar punten voor te bereiden, met betrekking tot de volgende vragen bijvoorbeeld. Uiteraard bepaald de gastspreker zelf wat hij/zij wil vertellen.

- ✓ Waarom moest ik mijn land ontvluchten?
- ✓ Wie en wat liet ik allemaal achter - wie en wat mis ik het meest?

- ✓ Wat maakte ik allemaal door tijdens de vlucht?
- ✓ Wat gaf mij kracht op die moeilijke tocht?
- ✓ Met welke verwachtingen en verlangens ging ik naar mijn nieuwe thuis?
- ✓ Hoe werd ik ontvangen in mijn aankomstland? Wat herinner ik mij het meest? Wat heeft mij geholpen? Wat was moeilijk? Zijn er mensen die nu erg belangrijk voor mij zijn geworden?
- ✓ Tijdens mijn tocht, welke ontmoetingen hebben invloed op mij gehad, en welke hebben mij veranderd?
- ✓ Wat betekent het voor mij om nu met mensen van hier samen te leven?
- ✓ Wat is belangrijk en waardevol voor onze samenleving?
- ✓ Wat kan ik betekenen voor de maatschappij waar ik nu in leef? Welke bijdrage denk ik te kunnen leveren?
- ✓ Welke hoop en welke dromen heb ik voor de toekomst?
- ✓ Is er iets dat ik aan de leerlingen wil vertellen? Of iets dat ik aan hen zou willen vragen?
- ✓ Wat is de grootste verandering in mijn leven geweest?

Vorbereitung van je klas

Je kunt het beste je leerlingen voorbereiden aan het einde van Fase 2 (zie overgang van Fase 2 naar Fase 3). Leg hun uit dat de gastspreker zijn of haar persoonlijke ervaringen gaat delen; waarvan sommige moeilijk en pijnlijk waren. Geef aan dat ze natuurlijk vragen kunnen stellen (zo tonen ze hun interesse), maar dat ze dat op een respectvolle manier moeten doen. Zij zouden zich voor moeten stellen hoe het is om persoonlijke ervaringen, gevoelens, verlangens en verwachtingen te delen voor een groep onbekende mensen.

Inleiding en gesprek

Als de gastspreker - in gezelschap van de CHANGE-partner - je klas binnenkomen, groet hen beiden dan vriendelijk. Ze kunnen dan zichzelf voorstellen. Vraag je gastspreker zijn/haar verhaal aan de leerlingen te vertellen en vraag de leerlingen te luisteren zonder hem/haar te onderbreken. Daarna kunnen de leerlingen vragen stellen en met de gastspreker in gesprek gaan. De spreker en leerlingen kunnen op elkaar reageren, en verder uitwisselen.

Reflectie

Aan het eind van de ontmoeting kunnen de leerlingen zeggen wat hun heeft geraakt of waarvan ze onder de indruk zijn. Welke hoop hebben ze voor hun eigen leven? En wat als ze met anderen een samenleving moeten opbouwen? De gastspreker zou het laatste woord moeten hebben: Wat neemt hij/zij zelf mee van de ontmoeting?

Je kunt de volgende stappen 2.1 of 2.2 gebruiken als alternatief voor Stap 1, als een persoonlijke ontmoeting niet haalbaar is. Je kunt ook Stap 2.1. en/of 2.2. doen als aanvulling, afhankelijk van hoeveel tijd je hebt.

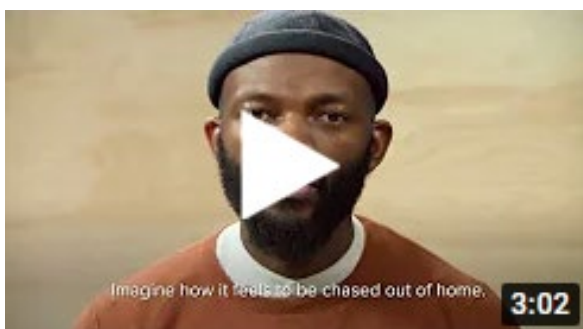
Stap #2/1

Als vluchtelingen dichters worden

Op internet kun je talloze getuigenissen vinden van vluchtelingen - met name gedichten; ze zijn bijzonder geschikt om een beroep te doen op emoties en inlevingsvermogen.

Hier zijn twee voorbeelden:

- ✓ De 'slam'-dichter ('slam' is een soort van openbare gedichtenwedstrijd) en voormalige vluchteling [JJ Bola](#)
- ✓ [Amineh](#), een 13-jarige vluchteling uit Syrië die een prijswinnende dichter werd:

[Hier](#) kun je wat informatie vinden over de dichter en over de tekst van het gedicht. (Het kan nuttig zijn om het afgedrukte tekst van het gedicht erbij te geven).

Er zijn waarschijnlijk ook video's van vluchtelingen-dichters in je eigen land. Dat maakt het makkelijker voor de leerlingen om verbanden te leggen met vluchtelingen in hun eigen land.

Toon de leerlingen een video naar je keuze en vraag hen meteen daarna te reflecteren (vragen → [zie werkblad voor de leerling](#)):

- ✓ Welke ervaringen en welke verlangens komen tot uitdrukking in het gedicht?
- ✓ Is er iets speciaals dat mij raakte of aansprak?
- ✓ Als ik die dichter persoonlijk kon spreken: wat zou ik aan hem of haar vragen? Is er iets waar ik meer over zou willen weten?
- ✓ Stel je voor dat zulke dichters bij ons hier zouden wonen. Welke ervaringen en kwaliteiten van de dichters zouden een verrijking voor ons zijn?

- ✓ Ik stel mij voor dat ik van het ene moment op het andere mijn huis moet ontvluchten, wat zou ik dan het meeste missen? En wat hoop ik in mijn nieuwe huis in ieder geval aan te treffen? Wat is absoluut noodzakelijk voor mij, wil ik daar een prettig leven hebben?
- ✓ Als ik mijn huis heb moeten achterlaten: wat miste ik het meest? Wat hoopte ik in ieder geval in mijn nieuwe huis aan te treffen? Wat is absoluut noodzakelijk voor me om hier een prettig leven te hebben?
- ✓ Na de persoonlijke reflectie kunnen de leerlingen hun antwoorden met elkaar delen in groepjes of in de hele klas.

Stap #2/2

Vluchtelingen vertellen hun verhaal

Als je het niet geschikt vindt om met gedichten te werken, kun je ook een video laten zien, waarin een vluchteling zijn/haar verhaal vertelt. Als je bijvoorbeeld in Fase 1 de video met [Hiba](#) of de video met [Filimon](#) niet hebt gebruikt, kunt je dat hier doen.

Vraag de leerlingen meteen daarna de volgende vragen te beantwoorden (vragen → [zie werkblad voor de leerling](#)):

- ✓ Zijn er bij Hiba of Filimon gevoelens die bij jou heel anders zijn?
- ✓ Met welk gevoel zat je naar de video te kijken?
- ✓ Welke positieve bijdragen zouden Hiba of Filimon kunnen leveren aan onze samenleving? Wat kunnen wij doen om hem/haar daartoe in staat te stellen?

Je kunt ook video's van getuigen/verhalen van vluchtelingen die in jouw land wonen laten zien.

Als je voor optie 2 hebt gekozen, kun je bij deze stap ook een CHANGE-partner betrekken. Hij/zij zou bijvoorbeeld voorbeelden kunnen geven over de omstandigheden en situatie van vluchtelingen in jouw land.

Uitnodiging Tot Reflectie

Leg de reflectieopdracht uit voor deze fase (Reflectieopdracht → [zie werkblad](#)

[voor de leerling](#)) Voor de volgende fase:

Maak een foto van een voorwerp of een symbool dat voor jou tot uitdrukking brengt wat je hoopt.

Stel je voor dat jij moest vluchten naar een ander land: Wat voor mensen hoop je daar te ontmoeten? Als je zelf een vluchteling bent: Nu ik hier in dit nieuwe land ben en ik kijk naar de mensen hier: wat hoop ik dan het allermeeeste bij de mensen aan te treffen?
Schrijf drie dingen op die je verlangt aan te treffen in de samenleving van je nieuwe thuis.

Samenvatting:

Vraag de leerlingen in een paar zinnen uit te leggen wat zij in deze fase hebben geleerd. Nadat een paar leerlingen iets hebben gezegd, kun je dit in eigen woorden samenvatten.

Daarna kun je uitleggen hoe de volgende fase aansluit: *'In de volgende fase gaan we over de rechten van vluchtelingen leren ; en hoe we een inclusieve samenleving kunnen vormen.'*

Laten we naar stap 4 gaan!